

EL BE NEGRE

SETMANARI SATÍRIC.

L'Esquerra Republicana de Catalunya se'n va pel seu propi peu al Cementiri

Any I - Núm. 25

Barcelona, 8 de desembre de 1931

Preu: 20 cèntims

Inauguració de la mitja Temporada, del mig Liceu, amb mitja entrada

Ens sap molt de greu no posseir la ploma d'«El Conde de Monte-Cristo», o l'estre inspirat d'en «Ferran-Téllez», per a descriure la inauguració de la temporada d'enguany (hem dit enguany i no engany. Entesos?) al Liceu. La funció triada era una «Aida» tot d'Aida-i-vuelta, amb egipcis i tot: això sí, sense embogillar.

Per a fixar les nocions del lector, direm que cal tenir present que els gitanos actuals són descendents dels antics egipcis. També que, malgrat llur remota antiguitat, mai els egipcis no n'han estat tant d'antics com els vestuaris del Liceu, els quals, segons esbrinaments dels arqueòlegs del Pla de la Boqueria, corresponen exactament a l'època que les granotes duïen o portaven sabre.

L'espectacle que presentava la sala del gran teatre era potent (no gosem dir imponent) i potent de cultura i tot, si hem de dir la bona veritat. Com a detall lluit, hem de fer menció dels municipals de gala. També els acomodadors, de frac amb galons.

A l'entrada, uns amables senyors, uniformats, per cert, amb un taladrador a les mans, enganyaven la son taladrant les ales de les mosques, ja que tot Déu que entrava anava provist d'uns papers màgics que del segle XV ençà han rebut i rebran el nom de «passis».

Les «toilettes» de les dames eren del millor gust: bastaria dir que no en veïem ni una amb mocador al cap, com deien els maliciosos, i fins i tot recordem pallidament un salmó pallid, que estava amb les millors relacions amb la persona i la figura de la ciutadana Aiguader, née Cortès.

El tenor Lázaro, no ens acabà de fer el pes. Però hem de reconèixer que, per figurar un general que fa traïció al seu Estat, per egipci i antic que fos, ens agradà més que Primo de Rivera, quan traïa el nostre.

El senyor Canudes ens agradà més volant, i el senyor Vela, a la mar.

Els altres, bons, gràcies a Déu.

Els pocs burgesos que hi havia ovacionaren el governador, senyor Anguera de Sojo; en canvi, tenint present el públic, ens ve molt de nou que l'alcalde, que ja podem dir que es tracta de don Jaume Aiguader, no en fos.

Un error fonamental, al nostre parer, ha estat de no contractar el germà Artemi, el que té bons palmells, per a cap de claca.

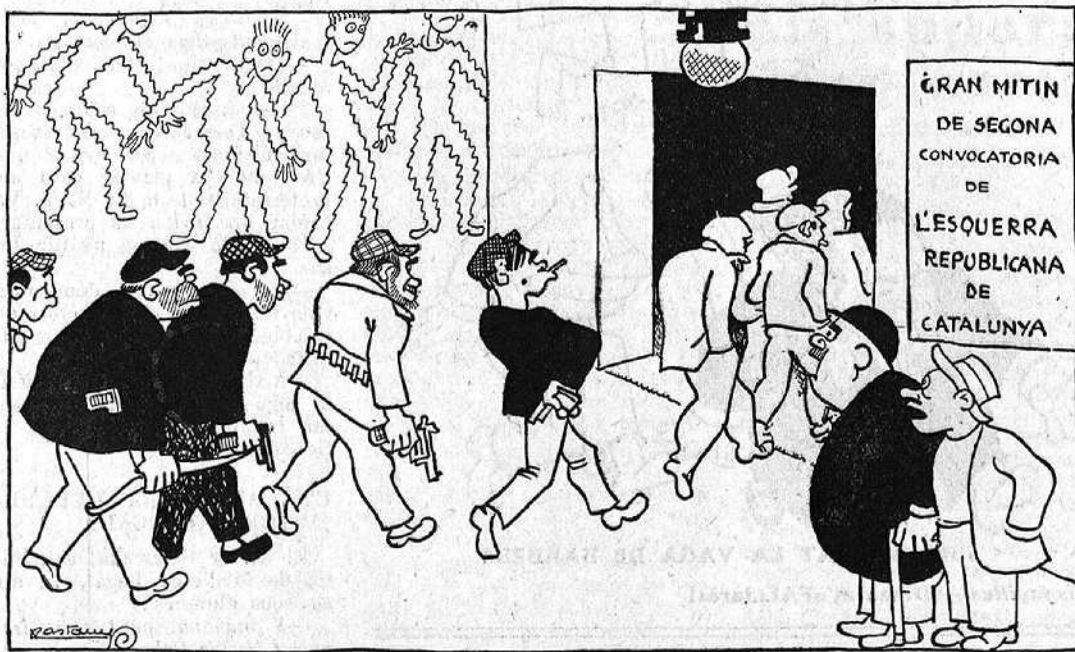
S'hauria ensorrat el teatre.

«TANGO! Vos que fuis-tes el amigo confidente de un regidor»

Hi ha un regidor de la Lliga —el senyor Martí Casals, ja els ho direm— que, modest com la violeta, no s'ha atrevit mai a dir aquesta boca és meua, ni aquests peus són meus.

I diem això dels peus, perquè el senyor Martí Casals fou proclamat campió de tango en un concurs de ball celebrat a París l'any 1915.

Es clar que d'aleshores ençà ha plogut molt i que el senyor Martí Casals ha tingut temps de sobres per reflexionar sobre els fautes i vanitats d'aquest món. Tant és així, que per sol·licitar el vot dels seus electors no va atrevir-se a proclamar les seves facultats coreogràfiques. I això que aleshores, la Lliga, pobreta, s'hauria agafat amb un ferro roent.

— Qui són aquells que tremolen a la cantonada?
— Els escamots.
— I aquests que entren?
— Els escamots.

El jurat del premi Crexells, troba una solució elegant i testamentària. — L'hereu del senyor Bertrana, resulta agraciad

Els senyors Capdevila, Cabot, Duran Reynals, Plana, Llor, Puig i Ferrater, Solé de Sojo, primer es tancaren dins el més gran mutisme; després, dins una sala de l'Ateneu. La cosa no era per menys: feia cosa d'un any que eren nomenats membres del jurat del Premi Joan Crexells, i el dia mateix del fall encara no s'havien reunit.

Reunits, es posaren a deliberar, i posats a deliberar, parlaren de novel·les. Aquesta conversa, en qualsevol altre jurat, hauria estat un de tants expedients per a perdre temps; però en aquells instants era oportunitat; gràcies a ella, un novel·lista català tindria avinentesa de veure mil drets plegats i adquirir una experiència més: preciosa, perquè els novel·listes han d'haver-ho vist tot, i a la nostra terra solen limitar-se a passar-ne de totes, amb detriment de la novel·la nostrada.

Breu: a la primera volta, els

jurats estaven molt dividits. Cadascú tenia un candidat al pap. El senyor Carles Capdevila volia passar el «Tirant lo Blanc», de Joanot Martorell, autor del XV. Just Cabot, «Mi mando en Cuba», d'un Rubí desconegut. Duran Reynals sentia gran preferència envers el tractat d'urbanitat del senyor Ezpel, de fama desconeguda. Alexandre Plana optava per «Memories d'un catre», propietat del pulere Lluís Capdevila.

En Llor exclamava nerviosament:

— Vull que el doneu a «Dick Navarro o el terror de las praderas», o si no m'enfadaré!

En Puig i Ferrater, que hi assistia disfressat, va votar-se a si mateix. «Els quatre al·lucinat» fou l'obra que mencionava.

Finalment, Vicenç o Vicent Solé de Sojo, sempre galant, opinà:

— Jo estic per «Eva», si més no, a causa de les mitges.

Davant d'aquest nom, el consistori reaccionà; però algú, molt a tomb, va advertir que, fins ara, Carles Soldevila encara no havia donat la volta al món en tramvia amb imperial, condició prèvia per a ésser premiat. Tot-hom hi estigué d'acord.

Lavors els del jurat, amb una mirada esquerra, guaitaren el feix de novel·les inèdites. ¿Haurien de llegir-se tot allò? ¿Serien el primer jurat llonça de la terra?

A la fi—no direm qui és—, un del jurat va trobar l'eureka.

— ¿Què me'n dirieu de «L'Hereu», d'en Bertrana?

Tothom va esclafir. Després, una pluja de felicitacions.

— Té gràcia! Endevinada.

— Quina barra! Noi, us felicito!

— Premiem-lo? Premiat. A la una, a les dues, i a les... a les...

— Sí, premiem-lo de pressa, que hem d'anar a sopar.

S'obriren les portes de bat a

Altra vegada ha estat sorpresa la innocència de «La Humanitat»

— Mare de Déu aquest Ragasol! — exclamà el senyor Companys tan bon punt vàrem entrar al seu luxós despatx de La Humanitat. — Em matarà a disgustos! Això no és un home, és una mano negra!

— Però, que passa? — vàrem preguntar sorpresos, sempre al tanto. — És que l'afer Bloch ha ressuscitat?

— Gràcies a Déu està ben enterrat, aquest; ara la cosa va pels Tribunals; els vull fer menjar fins a l'últim dels insults que m'han dirigit. On s'és vist, acaparar fang d'aquesta manera per tirar-lo a la cara d'un home honrat! Però no, no es tracta d'això, gràcies a Déu.

— Gràcies a Déu?

— Sí, gràcies a Déu; ara ja ho podem dir, des que l'hem secularitzat. Però no es tracta pas de l'afer Bloch.

— Un altre afer? — preguntàrem discretament.

— Un altre, i tenebrós; afegir: la compra de la F. A. I. per Acció Catalana!

— Què em diu ara!

— I per torna, encara s'ha fet donar la C. N. T.!

— ???!!!

— Ja pot fer, ???!!!, ja, que és ben veritat!

— I com ha anat això?

— Veurà; en Ragasol, aquesta ànima negra, valent-se de les coneixences que feu mentre preparava la revolució és el que ho ha portat tot. Com que fèrem la imprudència de deixar-lo treballar, ens ha segat l'herba sota els peus. Si ho haguéssim sabut que no hi havia cap

bat. El jurat, mossegant-se els llavis, anuncià el veredict.

El públic va admirar la perspicàcia del jurat que, per a fugir d'estudi i no comprometre's, en comptes de premiar un autor, premiava «L'Hereu».

De tota manera, els llepa-fills objectaven que era, en certa manera, deixar-lo desert. Però llur criteri no va prevaler. Al contrari, tothom blasmava aquests eterns malcontents.

perill... Però no ho sabem!! No ho sabem...!! — clamà el senyor Companys, i la veu se li trencà.

— Miri que se li ha trencat la veu.

— No és res; dissimuli; ja l'enganyarem.

I, amb la veu trencada, continuà:

— Nosaltres anàvem de bona fe; havíem fet promences a la C. N. T., de bona fe; amb tota la bona fe i amb res més que bona fe. Però, és que si voleu abastar la lluna de bona fe, és que hi ha ningú que tingui dret a dir-vos falsari? Al cap i a la fi, si us donessin la lluna, què en faríeu?

— Home, veurà, jo res; em penso que em faria nosa, no? Així que, per mi, no es molesti.

— Gràcies, gràcies; vós sou un home comprensiu. Però els obrers no en són de comprensius i l'ànima negra d'en Ragasol ho sap prou. I, com que és un jueu, sap que amb diners tot es compra. De vegades també es compra amb documents comprometedors, prou que ho sé; però com que ell, des de l'afer Bloch no en té cap, s'ha hagut de gastar els diners. Deu pessetes! Deu pessetes cada avalotador li costà per fer suspendre el miting de l'Esquerra dimarts al Poble Nou. Deu pessetes! Se'n va fer un funeral de diners; perquè de públic, n'hi havia! Quin entusiasme, si no haguessin estat les deu pessetes per barba!

— Si que... se les gasten!

— Ho pot ben dir; però amb nosaltres hi haurien deixat fins l'última pesseta. Estàvem disposats a fer tants mitings com calgués per resoldre la crisi del treball, que com recordareu era un dels punts principals del nostre programa electoral.

— I tal, ja no me'n recordava!

— Però aquest mala ànima d'en Ragasol ens ha ben fumut; és a dir, ha ben fumut els obrers. Jo ja ho deia al Directori: No us en fieu d'aquest Ragasol; ens té el dit a l'ull i ens en farà una altra! Però, ¿qui es podia pensar que es valgués del mateix truc? Quina manca d'imaginació!

— Ah, ¿amb el mateix truc de l'afer Bloch? Una nota?

— Exactament; una nota. I hi vàrem caure altre cop com uns babaus. Però, ¿qui s'ho havia de pensar?

— Però, ¿com va anar la cosa?

— Molt senzill. Figureu-vos que dijous obro La Humanitat abans de menjar-me el bròquil del sopar i a la segona pàgina, dissimulada, hi trobo una nota sobre el miting que s'havia de celebrar el divendres al Poble Nou.

— El de segona convocatòria?

— El de segona convocatòria. La lleixo i vaig fer un bot. Com havia anat? ¿Qui havia portat aquella nota a l'impremta? Vaig deixar el bròquil i em vaig arrapar al telèfon: Al·lo! Al·lo! La impremta de La Humanitat?

— Ah, ja sap francès? Home, el felicito.

— Psè, una mica—digué baixant els ulls tot ruboritzat—una lliçó... de tant en tant... sense abusar, eh?

— Ah, ja, i què li varen dir a La Humanitat?

— No en sabien res. Les quartilles havien anat a la impremta, les havien compostes...

— Però, i vostè, ¿no en sabia res?

— Home, jo sí; les quartilles havien anat un parell de dies

Abans

Ara

LES SORTIDES DEL LICEU

LA PARET DEL CEMENTIRI

ACTE I

El despatx de l'Alcalde.

El Dr. Aiguader. — L'Ajuntament ha pres l'acord de suprimir la paret que separa el cementiri catòlic del lliure, i com que l'Alcalde ha d'ordenar l'execució dels acords presos per l'Ajuntament, i jo sóc l'Alcalde, haig d'ordenar l'execució de l'acord. (Tocant el timbre.)

El timbre. — Ring ri-ring-ring, ring-ring!

L'ordenança (obre i saluda).

El Dr. Aiguader. — Porteu-me el cap dels serveis tècnics dels cementiris!

L'ordenança (saluda i surt).

(Aplaudiments.)

El Dr. Aiguader. — M'hauré de posar jaqué, o podré anar-hi d'americana? Potser seria millor anar-hi de frac! Ho consultaré amb en Prieto. Si per a elegir el president de la República s'ha d'anar d'etiqueta, bé s'hi hauria d'anar per a enderrocar la paret del cementiri!

L'ordenança (entra portant en una safata el cap dels serveis tècnics de Cementiris, el deixa damunt la taula, saluda i surt).

El Dr. Aiguader (bromejant).

—Hola, «cabeza parlante»! Hem de veure com es fa això de tirar a terra la paret del cementiri. Com que sembla que haig d'ésser jo qui ha de fer-ho, voldria que me n'ensenyéssiu una mica. ¿Que em podrien enviar a casa, en havent dinat, un membre de les brigades?

El cap dels serveis tècnics. — Paret a terra del cementiri? ¿I per què la voleu tirar a terra?

El Dr. Aiguader. — Ho varem acordar. Perquè no hi hagi divisions a dintre. Tirarem a terra la paret que dividia els dos cementiris!

El cap dels serveis tècnics. — ¿...A terra la paret que divideix els dos cementiris?... Però si no els divideix cap paret!

El Dr. Aiguader (esverat). — ¿Com, que no els divideix cap paret?

República. Què, tant? Més! Molt més! (Agafa el telèfon i demana comunicació amb el ministre de Finances; espera un moment...)

El timbre del telèfon. — Ring!

El Dr. Aiguader. — ¿El senyor Prieto? Parla amb l'Alcalde de Barcelona.

La veu del Sr. Prieto. — ...!! (A freir espàrragos!)

El Dr. Aiguader. — Home, no s'enfadi. Era per una petita consulta sobre qüestions de protocol.

La veu del Sr. Prieto (satisfeta). — Ah!

El Dr. Aiguader. — Per anar a enderrocar la paret que separa el cementiri civil del catòlic, ¿he d'anar vestit de rigorosa etiqueta, d'etiqueta moderada o d'americana? Potser de levita?

La veu del Sr. Prieto. — Veurà; nosaltres aquestes coses les consultem amb un funcionari de vostres: amb el senyor Ribé.

El Dr. Aiguader. — Ah, caram, té raó que tenim el senyor Ribé. Gràcies, i disculpi.

La veu del Sr. Prieto. — ...!!!

??¿¿...+ = !! (A freir espàrragos, muerga!)

El Dr. Aiguader. — Ai, caram de Ribé. Qui ho havia de dir. (Cerca un número en el llistí; el roda al telèfon i espera.)

El senyor Ribé? És l'Alcalde.

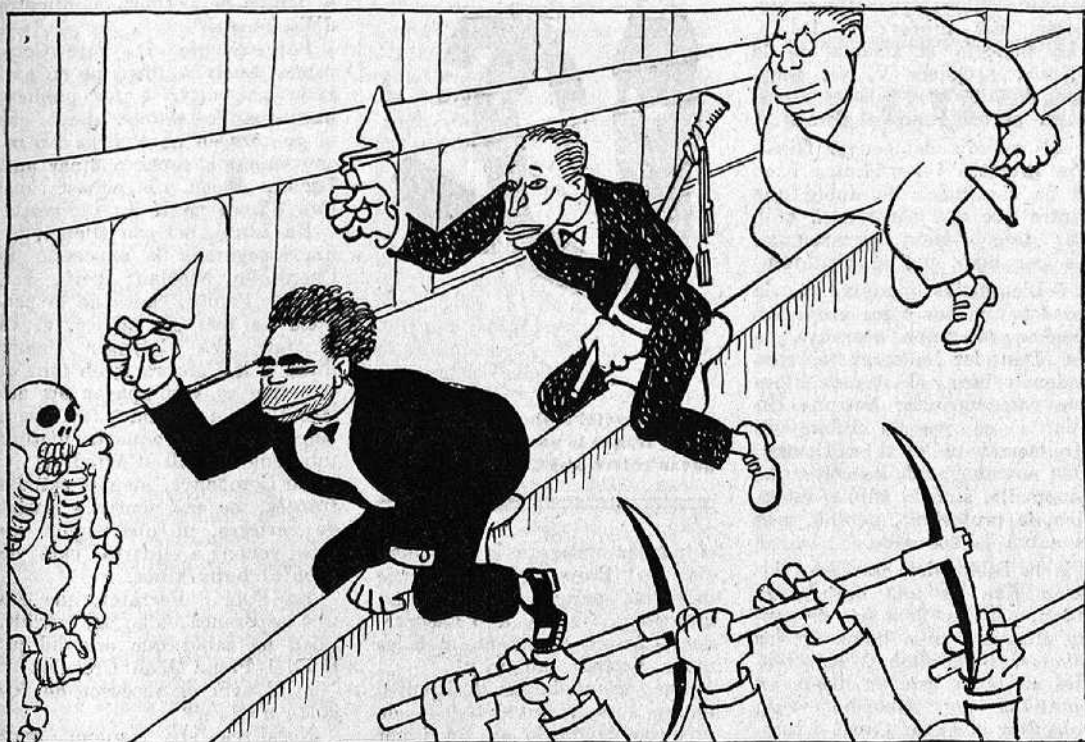
La veu del Sr. Ribé. — ¿El senyor Alcalde? Ai, caram, quant temps sense veure'!

Què mana el senyor Alcalde? Estan tots bonets?

El Dr. Aiguader. — Voldria saber quina peça m'he de posar, com he d'anar vestit per a enderrocar la paret que separa els dos cementiris.

La veu del Sr. Ribé. — ¿Em deixa meditar una mica? (La veu medita. Després de meditar:) ¿Per què no es vesteix de Juan José?

TELÓ

El cap dels serveis tècnics. — No, senyor; cap. La divisió fa com un marge alt; si treguéssim la paret que l'aguantava, el cementiri catòlic s'esllavissaria i enterraria el cementiri civil.

El Dr. Aiguader. — Home... home... De manera que no hi ha paret! Però si nosaltres hem promès als electors d'enderrocar-la! Res, mireu, ja n'hi esteu fent una, de paret. Ho he promès i l'hem d'enderrocar. Feu la paret, no gaire forta, eh?, i envieu-me el manobra cada dia, de quatre a cinc, a casa. (Toca el timbre.)

El timbre. — Ring ri-ring-ring, ring-ring!

L'ordenança (entra, saluda i espera).

El Dr. Aiguader. — Endueu-vos-en el cap.

L'ordenança (agafa la safata, saluda i surt). (Aplaudiments.)

ACTE II

A casa el Dr. Aiguader. Teló curt.

El Dr. Aiguader. — Avui és el dia més feliç de la meua vida. És el diumenge que he d'enderrocar la paret que separa els dos cementiris. Però, ja ho he dit, que era el dia més feliç de la meua vida! Ho seria si sabés el que m'he de posar. Però no ho sé, i aquest és el problema. Què em posaré? ¿Es pot equiparar a un enterrament? O és més aviat un bateig? Ho consultaré amb en Prieto, perquè ja he dit en una altra ocasió que això era tan important com l'elecció de President de la

República. Què, tant? Més! Molt més! (Agafa el telèfon i demana comunicació amb el ministre de Finances; espera un moment...)

El timbre del telèfon. — Ring!

El Dr. Aiguader. — ¿El senyor Prieto? Parla amb l'Alcalde de Barcelona.

La veu del Sr. Prieto. — ...!! (A freir espàrragos!)

El Dr. Aiguader. — Home, no s'enfadi. Era per una petita consulta sobre qüestions de protocol.

La veu del Sr. Prieto (satisfeta). — Ah!

El Dr. Aiguader. — Per anar a enderrocar la paret que separa el cementiri civil del catòlic, ¿he d'anar vestit de rigorosa etiqueta, d'etiqueta moderada o d'americana? Potser de levita?

La veu del Sr. Prieto. — Veurà; nosaltres aquestes coses les consultem amb un funcionari de vostres: amb el senyor Ribé.

El Dr. Aiguader. — Ah, caram, té raó que tenim el senyor Ribé. Gràcies, i disculpi.

La veu del Sr. Prieto. — ...!!!

??¿¿...+ = !! (A freir espàrragos, muerga!)

El Dr. Aiguader. — Ai, caram de Ribé. Qui ho havia de dir. (Cerca un número en el llistí; el roda al telèfon i espera.)

El senyor Ribé? És l'Alcalde.

La veu del Sr. Ribé. — ¿El senyor Alcalde? Ai, caram, quant temps sense veure'!

Què mana el senyor Alcalde? Estan tots bonets?

El Dr. Aiguader. — Voldria saber quina peça m'he de posar, com he d'anar vestit per a enderrocar la paret que separa els dos cementiris.

La veu del Sr. Ribé. — ¿Em deixa meditar una mica? (La veu medita. Després de meditar:) ¿Per què no es vesteix de Juan José?

TELÓ

dries. Mira (salta agíllsim). Voilà.

El Sr. Ribé. — No s'espantin, que ara portaran l'escala dels nínxols. (La porten i tots baixen.)

El Dr. Aiguader. — Ara anem a fer els discursos. (Van a fer els discursos.)

El Sr. Ulled. — Poble de Barcelona! Jo, que sóc el President de la Comissió de Cementiris, t'ofereixo aquest indret que per a tu acabem de conquistar els homes que hem portat la República. No veieu en això cap ofensa, sinó la nostra voluntat que després de morts pugueu circular lliurement per aquests jardins, sense que la diferència de creences us en privi. Acabem de secularitzar aquest formós cementiri, i, de mica en mica, si teniu paciència, us prometem d'anar secularitzant les altres coses. Per ara no puc ésser més explícit. (Aplaudiments.)

El Dr. Aiguader. — Ciutadans de Barcelona! Avui és el dia més feliç de la meua vida. L'Esquerra de Catalunya acaba de complir un altre dels punts del seu programa electoral: la secularització dels cementiris. Gràcies a nosaltres, un cop soterrats els esperits, els ossos es podran unir i viure en pau i tranquil·lament. No volem més diferències. Hi havia un cementiri catòlic i un cementiri lliure. Ara no hi haurà més que un cementiri únic. Esperem que la C. N. T. sabrà el que això significa. Per les associacions lliurepensadores que ací ens escolten, diré que ara estem gestionant, entre altres coses, la secularització de Nostre Senyor!

El Sr. Ulled (al Sr. Giral). — Demonió! Me la ha pisado!

El públic. — Visca!!!

El Dr. Aiguader. — Ara, dissolueu-vos amb ordre. Els elements pertorbadors no han vingut esperant que ja ens pertorbariem nosaltres mateixos. No ens pertorbem, doncs, i anem

a dinar com a bons companys. Jo us recomano que, com a homenatge als difunts que avui hem vingut a agermanar, compreu tots un tortell, símbol de l'eternitat, la millor corona laica que podem oferir tots als nostres difunts.

TELÓ

ELS NOUS CAMINS DE L'ORATORIA

L'Esquerra Republicana de Catalunya, no contenta amb renovar de fonaments per amunt tot l'edifici de la nostra organització social i ciutadana, ha trobat encara la manera de revolucionar de dalt a baix l'art de l'oratoria.

L'experiència dels mítings de repetició, del Poble Nou, ha estat magnífica. S'ha demostrat que per a ésser orador, no cal parlar. És a dir: el públic prefereix que no parli.

Els veritables oradors, d'aquí endavant, hauran d'ésser a la sala, barrejats amb els espectadors. Això permetrà que a la tribuna s'hi estigui el primer quidam que vingui a mà.

No cal dir que aquest nou estat de coses farà possible anunciar com a oradors gent tan poc parladora com els mateixos senyors Comes, Ventalló o Casanelles. Per altra part, tampoc cal dir que el senyor Roc Boronat serà destinat per saecula saeculorum als rengles d'orquestra. El senyor Casanoves ocuparà manta llotja i el senyor Companys—prudència obliga—no es mourà de caseta.

LA VENJANÇA
—Hi ha un tal Monsieur Artemio que demana per vostè. Ve recomanat de l'Alcalde de Barcelona...

Els sopars imaginaris

per P. Coromines

Als que s'han salvat del «bloc» i deslliurats del martiri, dedica aquest treball, curt com un cul de ciri

L'Autor

Imatges saboroses d'un sopar perdut, nostàlgies malenconiques de la taula parada, deixondiu-vos avui en la memòria i veniu a perfumar-me el ventrell, amb l'aroma de les santes fartaneres.

Vosaltres enceteu en les tenebres del pobre famolenc sopars pantagruèlics, vosaltres esteu en amples riberes de vi de Valls, davant la gorja sedejant dels homes d'avui dia; vosaltres ompliu de saboroses menges les panxes buides dels companys dels giralsos, dels ventallons i dels casanellassos.

Veniu, veniu a mi, plats d'arros amb conill i de vedella amb pèsols, i torneu a perfumar-me el ventrell amb l'aroma de les santes fartaneres.

Ja em sento al vespre d'un dia de novembre a l'Orient, assegut a la taula parada amb tovalles de madapolam, netes i blanques com la llet de dues verges austeres.

Hi havien anat tots els companys, pollastres i capons i viandes daurades i jo a Madrid com un carallot, provant-me la casaca de l'Indalecio.

Només vaig ésser jo, entre tots, que vaig quedar-me en un recó del menjador d'una casa pudent d'all i de ceba dels suburbis del Madrid castís. Si jo hagués estat a Barcelona, no hauria mancat a l'etzigori; un, dos, tres sopars, m'hauria deixat pagar per aquell Llätzer, la resta són trons i males voluntats.

I a vosaltres, els incrèduls, els fariseus orgullosos de la vostra virtut, els que creieu en la puresa de la vostra ànima us convidaria una hora de menjar cap i pota per a aprendre de conèixer-vos millor.

I UN BE!...

El senyor Aiguader, Artemi, per més senyes; el senyor Aiguader, Artemi, li cau bé.

Els pobres reporters, quan se'n van al lit, les galtes se'ls inflen i el nas, eixerit.

El Dr. Aiguader s'ha firat dos indolis pel Nadal laic. No els ha fet inscriure al partit.

En Giraló, àvidament compra cosetes petites per a guarnir un pessebre antiofensurista.

La Humanitat ha perdut un gran protector. Don Tirolés ha passat, amb aquest motiu, a millor vida: menys pèrdues equivalen a més ingressos.

Ha causat gran sensació la presència del senyor Cabré a una sala de ball de minyones de servei. I quines matxitxes, el «paiu»!

El senyor Rafel, n'és un home gros: duu botins canyella i el trau ple de flors.

Les seves armilles són molt delicades pell de cocodrillo i teles brodades; diumenges i festes, de «llama de plata».

A l'últim, en Franco ha parlat amb franquesa. Diu que tant se li en dona de l'Estatut. I a nosaltres, d'en Franco, i, encara, anem plus ultra.

ELS ESQUERRANS S'ESBARGEIXEN

Una mica engorronat per les delícies del poder, estragat per una unanimitat excessivament excessiva, el partit de l'Esquerra Republicana de Catalunya anava perdent el nervi que l'havia portat al triomf. Els seus homes més representatius prou se n'adonaven; però era endebades que hi cercaven un remei, i llur ànima s'entristia.

Al cap de pocs dies tenia lloc el míting del Poble Nou. L'èxit fou definitiu; el públic vibrava. Però no n'hi havia pas prou; calia exercitar el poble per fer-ne una veritable tropa de xoc capaç de portar la revolució allà on fos i allà on calgués. Però el que calia de moment era variar els programes; la bona voluntat de la F. A. I. i les bones disposicions de la C. N. T. vindria un dia que ja no aixecarien els ànims del poble, i per aleshores eren necessàries noves atraccions: un programa definit.

I en aquestes condicions es celebrà l'acte de divendres, com resaven laicament els programes, a petició de nombroses famílies. El programa era lluit a no poder més.

Començà el senyor Alexandre Forcadès, que, actuant de còmpere tingué un èxit fantàstic. El públic, caldejat, aplaudia frenèticament. El senyor Martínez Novellas en digué després quatre de fresques que alegraren les pajarrilles de l'auditori. El senyor Roc Boronat, excusant-se de no parlar davant del micròfon, no agradà pas massa, però aconseguí el seu propòsit. El públic reaccionà. Cridava: —Que ensenyi l'esquerra!

El senyor Roc els l'ensenyava.

El senyor Casanoves també l'hagué d'ensenyar repetides vegades, i, pujant de to l'espectacle, el públic anà tenint una exigència després de l'altra, fins que demanà als oradors que traiguessin l'Anguera. Ells, si bé de moment no accediren a la petició de la caldejada concurrència, assenyalant que hi havia «paparres», com hom anomena la policia en l'argot dels music-halls, prometeren amb paraules velades complaure el públic a la primera ocasió. Part dels espectadors, però, volia que la cosa fos immediata, ja que, poc habituats a aquesta mena d'espectacles, no n'entienien la mímica. Finalment, el senyor Ca-

sanoves, en la impossibilitat de complaure l'auditori, trobà una diversió, i ordenant a l'orquestra que toqués aquella marxa fi-

nal tan característica, cridà alegrement i fent l'ullet:

—Niños, al cementerio! El que quiera secularizar, que me siga!

No cal dir que a la porta del cementiri hi hagué cua. El prestigi de l'Esquerra estava salvat.

Una emissió de falsos bastons blancs

Fa pocs dies que fou detingut un fals ceguet que, gràcies a un dels coneguts bastons blancs dels que un conegut filantrop el nom del qual ara no recordem, féu present als ceguets de la ciutat, feia una competència il·lícita als que hi tenien dret. Han estat descoberts després altres ceguets a darre-hora hora de la nit amb el bastó penjat del braç i o corrent darrera del tranvia o apretant el pas dirigint-se adalerats cap a dormir.

Cal, doncs, que les persones caritatives vigilin, en aquests temps de crisi, a qui fan caritat, ja que és segur que circula una emissió de falsos bastons blancs que per alguna casualitat estranya han anat a parar a mans de falsos ceguets. No creiem que la falsedat d'aquests bastons blancs pugui ésser descoberta mirant-los a contrallum o fent-los dringar damunt del taulell de les persones caritatives, però tenim entès que el Laboratori Municipal està practicant un acurat anàlisi el resultat del qual el senyor Vachier donarà en una nota a la premsa.

Una manxeta com una casa

«Avui el poble de Barcelona serà al Cementiri Nou».

«L'Opinió» publicava diumenge aquesta manxeta i nosaltres obrim un concurs: ¿qui l'ha redactada?

Els lectors d'«El Be Negre» (a cor): L'Artemi Aiguader!!! Com que ja ho han dit, ens veiem impossibilitats de celebrar el concurs. I és llàstima, perquè hi havia bons premis.

ALMANAC EL BE NEGRE

Si voleu no el compreu, però llegiu-lo!

(Encara que feu el contrari, no renyirem)

MOLT

Teatre Romea i
d'«El Be Negre»

RADIO XICAGO,
W. P. H. 15

melodrama català traduït
al sudamericà per Melcior
Font

ACTE PRIMER

Sr. Davi. — Aquí, Ràdio de
la Unió Federal de tota la vida
i de Xicago. Sóc el senyor Davi!

Sra. Vila. — I que parla bé
el meu marit! Pensar que por-
tem tants anys de casats i que
ara hagin de tornar a feste-
jar!

(S'apaguen els llums)

El públic. — Ah!

(S'encenen els llums)

El públic. — Oh!

Sr. Cabré. — Esperin-se, que
ara comença el misteri.

(S'apaguen els llums)

El misteri. — (Comença.)

Les senyorettes de la Lliga de
la Joventut de Príncep. — Fi-
xeu-se quins vestits de «soirée»
que portem. No reparem en
«gastos».

El traductor. — Hauria de dir
despeses, però dic «gastos» per-
què m'entenguin.

Els lladres. — Mans enlaire!

La claca. — Ui, quina por!

Sra. Morató. — Ai, lladre!

(S'encenen els llums)

Sr. Gimbernà. — Quin mis-
teri, Mare de Déu! ¿Per on
deuen haver entrat els lladres?

El públic. — Són molt capa-
ços d'haver entrat per la por-
ta.

Sr. Davi. — Quin misteri!
Sra. Vila. — Quin misteri!
Tot hom. — Quin misteri!

Sr. Strems. — I que n'arri-
bo a ésser de traïdor, però mi-
reu com dissimulo!

(Els llums s'apaguen)

Teló

ACTE SEGON

Sr. Davi. — ¿Qui deu ésser
el director de la banda?

Sra. Vila. — Jo sospito d'en
Lamote de Grignon.

Els llums. — Què fem? Ens
apaguem o no?

L'empresari. — Quin mis-
teri, Mare de Déu!

Sr. Cabré. — Uix, ara ve el
bo!

(Els llums s'apaguen)

El bo. — (Ve en forma de
tret que mata al senyor Cabré.
S'encenen els llums.)

Sr. Gimbernà. — Aquí hi ha
un assassí, i l'hem de desco-
brir.

Els espectadors. — És el se-
nyor Strems!

Sr. Strems. — (Al públic.)
Dissimulin vostres, ja que no ho
faig jo, perquè encara falta un
acte.

Els espectadors. — (Dissimu-
len.)

Actors, traductor i empresari.
— Quin misteri, Mare de
Déu!

Teló

ACTE TERCER

Sr. Gimbernà. — Són dos
quarts d'una. La comèdia s'ha
d'acabar d'aquí mitja hora i a-
bans hem de resoldre el mis-
teri.

Sr. Cabré II. — Bones tar-
des.

Sr. Davi. — Què vol, vostè?
Sr. Cabré II. — L'autor
m'envia per dir-los que l'assas-
sí és el senyor Strems.

El públic. — Que en fa d'es-
tona que ho sabem!

Sra. Vila. — No ho hauria
dit mai! Un xicot tan formal...

Sr. Davi. — Bé, i què fem,
ara?

Els espectadors. — Apaguen
els llums, que ens agrada molt.
(Els llums s'apaguen. Ovació)

L'obra termina en mig de
l'entusiasme general. L'«elctri-
cista és cridat a escena i ha de
fer un discurs de gràcies.

Teatre Novetats
i d'«El Be Negre»

ELS TRES PRETEN-
DENTS D'ANTONIA

Sarsuela en tres actes
d'Avelí Artís

ACTE PRIMER

Sra. Fornés. — Si en Bernat
i Duran els diu que sóc la fe-
rèstega domada, no en facin
cas.

El públic. — I ara, vol ca-
llar!

Sr. Bernat i Duran. — Cie-

los, qué osadía! Eso es plagio
y replagio!

Sr. Guitart. — Mira quin
«trajet» m'he fet. Em costa
quaranta-cinc duros.

Sr. Canals. — Ah, joventut,
joventut!...

ACTE SEGON

Sra. Fornés. — Apa, aneu a
la finestra
i tireu força ginesta.

L'autor. — Després diran que
no sabem fer versos...

Sr. Bernat i Duran. — Esto
es un plagio del tabernario Sa-
garra.

(Les coristes i els coristes es
posen al fons. La tiple, el tenor,
el baix i el bariton, a primer
terme.)

Sr. Guitart. — Jo, ara hau-
ria de cantar, però com que no
en sé, recitaré.

El públic. — Si no sabeu
cantar, que toqui el famós Trio
Catalonia.

El famós Trio Catalonia. —
(Toca, i els actors ballen uns
rigodons o bé uns llancers.)

(Ovació. Crits de: L'autor!
L'autor!)

Sr. Americ. — I si ara fés-
sim una mica el burro?

Sr. Giménez. — Fem-lo.

(El fan)

ACTE TERCER

(Els «Novetats Boys» i les
«Novetats Girls» fan un nú-
mero còmic.)

El públic. — Música! Músi-
ca!

Sr. Alarma. — En nom dels
meus companys he de repetir-
los que no sabem cantar.

El públic. — Doncs que ba-
llin!

Sr. Alarma. — Ja ho hem
fet al segon acte.

L'autor. — Ja la ballem!

Sr. Fernández. — Ara jo fa-
ré allò tan nou de parlar en
castellà per a fer riure: Noso-
tros, los monesipales...

El públic. — Ja, ja, ja.

Sr. Bernat i Duran. — Na-
da hay nuevo sobre el mundo,
como dijo Hernán Cortés.

(La representació dura dues
o tres hores més.)

L'Avelí Artís és un home de
desgràcia. Quan estrena una co-
mèdia, tots els crítics, com si
s'haguessin posat d'acord, ex-
clamen a l'uníson:

—Quina llàstima! Un autor
tan ben predisposat per fer
sainets, perd el temps escrivint
comèdies. L'Artís és un saine-
ter nat, etc., etc.

Quan li han repetit això en
tres o quatre estrenes seguides,
el saineiter nat considera:

—Té! Ara els faré contents.

Escriurà un saineit.

I l'escriu. I l'estrena. I ales-
hores, la crítica, com si s'hagués
posat d'acord altra vegada,
diu:

—Això és un saineit? Això és
una merda! Un home tan do-
tat per fer comèdies i s'entre-
té escrivint aquestes bestieses...

Sort que l'Artís s'ho pren
bé.

Quan el senyor Canals va sa-
ber que tampoc al Liceu no hi
anava gent, va dir:

—Vaja! Ja no som sols.

Finalment, la direcció del Po-
liorama s'ha decidit a estrenar
una comèdia d'en Pac Madrid.
Es titula *Dos dames en un ta-
blero* i cal reconèixer-ho —
ha tingut un èxit extraordinà-
ri entre la redacció de *La No-
che*.

Ja és hora que els autors jo-
ves, moderns i postergats, tro-
bin un escenari que els obri a-
morosament les seves portes.

Perquè aquest lamentable es-
tat de coses no continuï, brin-
dem als esmentats autors joves,
moderns i postergats —entre els
quals comptem generosament
els senyors Imprudenti Bertra-
na, Ambrosi Carrion i Brenant
i Sopant i Duran — l'exemple
del senyor Paquet Madrid.

Que s'espavilin, que diantre!

Els crítics musicals s'han
trobat amb un gran compro-
mís. Tenien la intenció de dir
que Hipòlit Lázaro no va can-
tar gaire bé l'«Aida» del dissab-
te, però no ho han gosat es-
criure perquè això cau de ple
dintre la Llei de defensa de la
República.

AZAÑA, AUTOR DRAMATIC

— I ara no m'enfadaré si em diuen que faig comèdia.

¿Sabrem per fi de quina entranya va fer Déu a les víbores?

Des de que el senyor Giralt
va escriure el seu segon article
a *El Progreso* sobre l'afer Bloch
—el primer no li fou publicat
perquè s'havia descuidat de fir-
mar-lo— una pregunta insistent
barrina el seu cervell privile-
giat. Inconscientment, perquè
sonava bé, va escriure el títol
de l'article «¿De què entraña
os hizo Dios, víboras?» l'otse-
guir, però, s'adona que havia
fet quelcom més que posar un
nà que acabava de plantejar u-
bònic títol a un article; s'ado-
na capital qüestió biològica: de
quina entranya va fer Déu els
escorçons?

Aquesta pregunta, com un
clau clavat a l'indret reservat
al cervell no el deixa dormir de
nits ni de dies. És inútil que
es faci convidar per financers i
agents de negocis. No aconse-
guix conciliar el son. Pallid,
ullerós, circula pels mateixos
carrers, pronuncia els mateixos
llargs discursos, segueix dient
les mateixes incoherències, pe-
rò l'home no és el mateix.
Què li passa?

El Be Negre les activitats
tenebroses del qual el seu nom
ja indueix, no podria pas ro-
mandre indiferent davant la
perspectiva d'un misteri, i ha
aconseguit, com altres tants,
esbrinar-ho.

El senyor Giralt es passa llar-
gues estones a la seva cambra
d'estudi, que ha fet renovar de
capa peus. Han desaparegut
momentàniament de les parets
els retrats d'articles de revista
que tan grans records li havien
deixat, i els ha substituït per
diferents mapes anatómics.
Veïem en lloc d'honor «L'home

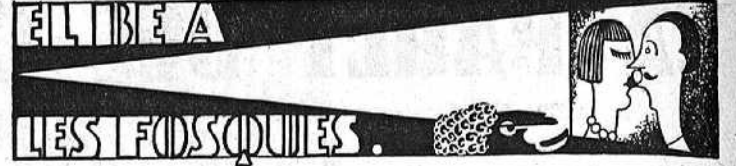
fàbrica», el famós quadro que
tots els vegetarians coneixen
tan bé; els quadros titulats
«Els efectes de l'alcohol», «Els
efectes de la blasfèmia» i «El
Huerto del francés» i damunt
la taula llibres, probetes i car-
petes. Els llibres: la Bíblia,
«La biología al alcance de la
mano», «¿Quiere V. ser tene-
dor de libros?», «El arte de
curar el insomnio» i altres.

Els estudis del senyor Giralt
són intensos i perfidiosos i no
hi ha cap mena de dubte que
dintre poc ens sorprendrà amb
un descobriment sensacional.
Es per això que el visitarem.

—L'enunciat mateix de la
frase fou ja per a mi una reve-
lació: ¿de quina entranya va
fer Déu les víbores? I, com
podem pensar, el primer llibre
que vaig consultar fou una Bí-
blia, i no pas la Bíblia de
Montserrat ni al d'en Cambó,
Déu nos en guard, les coses que
deuen dir, sinó la Bíblia autèn-
tica, la protestant, perquè, com
ja sabrà jo sóc ateu.

A la Bíblia deia que *Dios hi-
zo a Eva de una oestilla de
Adán*, però no deia pas de qui-
na altra entranya havia fet les
víbores. Naturalment, les cièn-
cies aleshores estaven massa en
mantillas per saber-ho. Vaig
consultar el César Cantú i tam-
poc en deia res. Aleshores vaig
veure ben clar que ningú no
s'havia ocupat de l'assumpte i
vaig decidir fer-ho jo.

I miri, acaba, aquí hi tinc
«La biología al alcance de la
mano» que és una obra molt
bona i els altres llibres i aquests
aparells i vaig fent. Ara, que

Un yanguí en la corte del Rey
Arturo és un film que promet
molt, però que no dona gaire.
El truc, repetit fins a l'infí-
nit, d'aplicar a un medi de l'E-
dad Mitjana els invents i els a-
venços de la civilització del se-
gle XX és un truc que a la ter-
cera repetició ja no fa cap efec-
te.

A més a més, hi ha el proce-
diment dels dobles, és a dir,
que els actors del film obren la
boca i els que parlen castellà
són uns altres. Aquest procedi-
ment, que a primer cop de vi-
sta sembla que és una gran co-
sa, té la rara virtut d'ensopir
les pel·lícules més vives.

Fet i fet, preferim que parlin
en anglès. Si més no, ens que-
da el consol de no entendre el
que diuen.

Tabú.

Tabú.

Tabú.

No hay ley más temible que
aquella etc., etc.

Ahí va estrenar-se Tabú al
Coliseum. I l'escriptora Aurora
Temprana i Beatrana, per va-
riar, va parlar de les illes de
la Polinèsia.

Maiurat el que diuen les ma-
les llengües, la senyora Aurora
de alguns moments en els quals
no explica la seva estada a les
illes del Pacífic Fou en un d'a-
quests instants de calma que
varen emparaular-la els de la
Paramount.

Però no cal estranyar-se'n.
Sembla que mentres estigué a
la Polinèsia, la senyora Auro-
ra no feia res més que parlar
de Barcelona.

—Barrejat amb els catòlics, no!
No! Si treuen la paret de lanca, vull
que m'enterrin al Canyet!

si pogués tornar a la Presidèn-
cia de Proveïments m'aniria
molt bé, perquè, afegint-li
laboratori tindria a l'Escorça-
dor! i essent President, amb les
mans lliures! Afegint-li!

Ens acomiadarem desitjant-li
molta sort i proment-li de
procurar ajudar-lo en tot i per
tot. És per això que EL BE NE-
GRE no parlarà de demanar al
senyor Casanoves que torni al
senyor Giralt la Presidència de
la Comissió de Proveïment. Vo-
lem saber de totes passades,
com el senyor Giralt mateix, de
quina entranya féu Déu les ví-
bores.

¿Qui serà el Ministre d'Economia?

Desmetiríem la nostra fama
de ben informats — l'únic pe-
riòdic ben informat de Barce-
lona, per dir-ho d'una vegada
— si no sabéssim el com i el
què i encara una pila d'altres
coses.

Per exemple, sabem qui serà
ministre d'Economia després
d'en Nicolau d'Oliver: encara
més; sabem, cosa que ell igno-
ra, que ell és actualment minis-
tre d'Economia.

Sabem, també, que entre
els de l'Esquerra s'ha esta-
blert un veritable Vallès-i-pu-
glat (a la «Lliga» en dirien Pu-
glat-i-Cadafalç), per arribar, si
el temps ho permet, a ministre
d'Economia.

Per exemple, D. Pere Coro-
mines, quan ja ningú no en pa-
rlava, va cuinar a fer publicar
unes manifestacions, dient que
el que era ell no tindria cap in-
convenient a sopar o dinar amb
Lázaro Bloch. I aquest apat
fora d'hora se li ha indigestat.

En Lluhi, pel seu silenci, te-
nia assegurada la successió de
l'hermètic Nicolau; però, aïl,
l'amor, l'amor, causa de la per-
dició de tots els homes, el va
destruir. Va defensar l'amor
lliure a la Cambra, amb tant de
foc, que es van apagar els en-
tusiasmes que tenia a favor seu.
Reposi en pau aquesta víctima
innocent del fill d'Afrodit!

En Companys, mentre estudia
francès, no vol sentir a parlar
de carteres, ni que siguin les
que venen a quarta part de
preu al barri xinès.

En Puig i Ferrater, que era
una esperança, s'ho ha perdut,
quan ha sabut que era del ju-
rat del Premi Joan Crexells.

¿Qui serà el successor de Ni-
colau d'Oliver?

Nosaltres ens temem molt
que, mentre demostris tant de
fàstic envers la cartera, el se-
nyor Nicolau serà ministre tota
la vida; ara, si mai hi posa a-
fecte, de seguit l'engegaran.

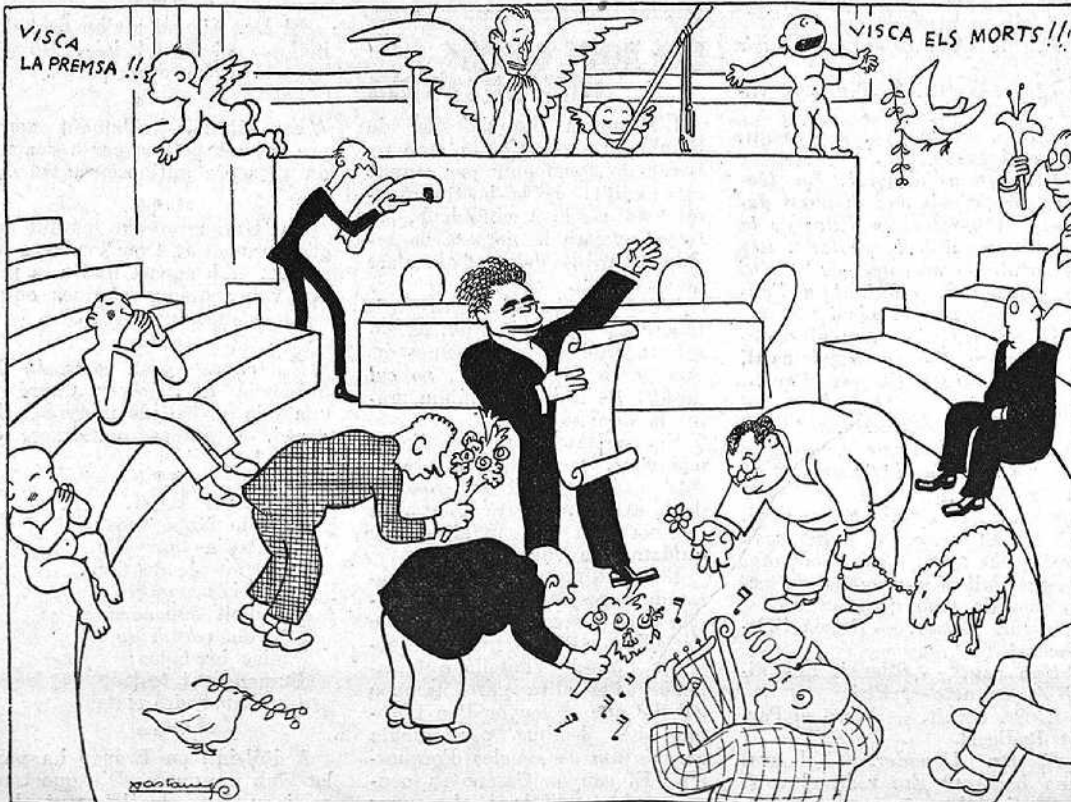
LA BORSA LAVIDA

COTITZACIONS

Alcalà Zamora	495
Niclaus econòmics	108
Rocs i enderrocs Boro-	
nats	0'02
Enderrocs funeraris	Executats
Mitings esquerrans a la	
plaça de toros	504
Mitings esquerrans al	
Poble Nou	0'504
Propietaris del Liceu. Fan el bot	
Espectacles municipals	Fan
	compliments
L'hereu Bertrana	5000
Amoniacals Canizares	34

Aquesta setmana les esquerres
s'han cotitzat a baix preu. Ni
les jacobines manifestacions d'en
Casanoves, ni les rucades de tots
els Rocs, ni les artèries de tots
els Artemis no han pogut evi-
tar la baixa.

Els Espectacles municipals
estan esperant una bona ocasió
per a repetir els habituals festi-
vals amb l'èxit, tan-bé, habi-
tuel.

LA DARRERA SESSIÓ MUNICIPAL